

- * Nakladnik Hrvatski zapisnik promovirao je 28. lipnja 2001. knjigu Arthura Johna Evansa *Ilirska pisma*. O knjizi je, koja je prvi put objavljena 1878. u vrijeme nemira i austro-ugarskog zauzeća Bosne i Hercegovine, tom prigodom govorio Ivan Mirnik.
- * U Čakovcu je 6. srpnja 2001. predstavljena knjiga Zvonimira Bartolića *Hrvatski narodni pokret međimurskih Hrvata*.
- * Početkom listopada pojavila se na engleskom tržištu u nakladi Penguin-a nova knjiga o ratnim događajima u Bosni. Riječ je o djelu Brendana Simmsa *Unfinest Hour: How Britain Helped to Destroy Bosnia/Najnečasnije vrijeme: Kako je Britanija pomogla razoriti Bosnu*. Knjiga je zasnovana na intervjuiima s mnogim glavnim sudionicima događaja i drugim različitim izvorima. Simms je raščlanio korijene britanskog ponašanja, koje je ocijenio sramotnim, jer su vodeći političari, napose ministar vanjskih poslova Douglas Hurd, ometali pokušaje međunarodne intervencije kojom bi se zaustavila srpska agresija.
- * Objavljen je prvi broj obnovljenog niza časopisa Matice hrvatske *Hrvatska revija*. Glavni urednik toga časopisa postao je dr. Mladen Klemenčić. Vodeća tema nove *Hrvatske revije* je Hrvatska u 20. stoljeću.
- * Početkom listopada 2001. izašao je prvi broj znanstvenog časopisa *Scrinia Slavonica. Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest*. Glavni i odgovorni urednik časopisa je Stanko Andrić, pripadnik mlađeg pokoljenja među povjesničarima. U ovome prvijencu pojavljuju se slijedeće rubrike: Aspekti povijesti slavonske Vojne krajine, Povijesna demografija: obitelj, naselje, etnička zajednica, Politička povijest 19. i 20. stoljeća, Područja gospodarskog razvitka, Zdravstvo u ranom 20. stoljeću _ zdravstvo i I. svjetski rat, Slavonsko srednjovjekovlje, Iz inozemne historiografije, Građa, Kritike, prikazi i osvrti. Časopis je popraćen biobibliografijom zaposlenika i znanstvenih novaka u Podružnici iz Slavonskoga Broda te proslavom, koji je napisao dr. Mato Artuković, ravnatelj Podružnice
- * Prof. dr. Karl Kaser sa Sveučilišta u Grazu održao je 7. listopada 2001. predavanje *Prijateljstvo i neprijateljstvo u jugoistočnoj Europi* u sklopu šestoga skupa _Dijalog povjesničara iz Hrvatske i Srbije_, koji je organizirala zagrebačka podružnica liberalne zaklade Friedrich Naumann.
- * Općina Rakovica organizirala je 9. listopada 2001. prigodnu svečanost u povodu stotridesete obljetnice Rakovičkog ustanka i uspomena na desetu obljetnicu progonstva. Na kulturno-povijesnoj tribini održali su dr. Milan Kruhek i prof. Marinka Mužar predavanje *Memorija o povijesno-spomeničkim vrijednostima Rakovičko-Plitvičkog kraja*.

- * Predstavljena je 16. listopada 2001. knjiga *Bruno Bušić - branitelj hrvatskog identiteta* koju su napisali Josip Jurčević, Božo Vukušić i Vlado Šakić. Knjigu je promovirao akademik Franjo Šanjek u prostorijama Držbe Braće hrvatskoga zmaja.
- * Vrlo ugledni prof. dr. János M. Bak sa Srednjoeuropskog sveučilišta u Budimpešti održao je 19. listopada 2001. u Zlatnoj dvorani Hrvatskog instituta za povijest predavanje *Literacy in Medieval Central Europe*. Slušatelji su čuli odličan, kritički pregled najnovijih rezultata svjetske historiografije o pitanjima pismenosti i kulture zapisivanja u srednjem vijeku. Prof. Bak iznio je mnogo odgovarajućih primjera o o značenju pismenosti u kontekstu kristijanizacije društva, javnog života, politike, zakonodavstva i pisanja kronika.
- * Hrvatska izvještajna novinska agencija (HINA) je 20. listopada 2001. objavila vijest da su arhivisti Hrvatskog državnog arhiva iz Zagreba pronašli u Ruskom državnom vojnom arhivu dokumente o Židovskoj općini iz Dubrovnika, gradova fondova Židovske općine iz Zagreba te fond operativnog štaba Rosenberga s Komandaturom u Zagrebu. Istom su prigodom, naglašava HINA u svojoj vijesti, hrvatski arhivisti pronašli čitave fondove o našem području, od rukopisne ostavštine Jurja Križanića do svekolikih diplomatskih veza Dubrovačke Republike s ruskim prijestolnicama.
- * U Hrvatskom institutu za povijest predstavljene su 25. listopada 2001. monografije Vladimira Geigera *Nijemci u Đakovu i Đakovštini* te Stjepana Matkovića *Čista stranka prava 1895.-1903.* O prvoj je knjizi govorila dr. Mira Kolar, a o drugoj dr. Zlatko Matijević.
- * U Zagrebu je od 25. do 27. listopada 2001. održan *Prvi kongres hrvatskih arhivista*.
- * Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti te Staroslavenski institut organizirali su 25. listopada 2001. predavljanje knjige *Glagoljski fragmenti Ivana Berčića u Ruskoj nacionalnoj biblioteci*. O knjizi su govorili akademici Josip Vončina, Eduard Hercigonja i Anica Nazor te autorica knjige Svetlana O. Vialova.
- * Njemačka narodnosna zajednica - Volksdeutsche Gemeinschaft VDG organizirala je od 26. do 28. listopada 2001. deveti znanstveni skup Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu. Rad skupa bio je podjeljen u četiri sekciji: a) Osobe i obitelji, b) Likovna i glazbena umjetnost, književnost, jezik i novine, c) Gospodarstvo, demografija i etnologija te d) Žrtve i manjinska prava. U radu skupa sudjelovalo osam istraživača iz Hrvatskog instituta za povijest i njegove podružnice iz Slavenskoga Broda.
- * U izdanju Hrvatskog instituta za povijest, Naših ognjišta iz Tomislavgrada i Zajednice Duvnjaka u Zagrebu, te uredništvu dr. Jure Krište, tiskan je opsežni *Duvanjski zbornik*. Knjiga je predstavljena

26. listopada 2001. u Pučkom otvorenom sveučilištu, a o njoj su govorili dr. Zlatko Matijević, dr. Mate Kovačević i dr. Krišto. *Duvanjski zbornik* sadrži radove s međunarodnog znanstvenog skupa Duvanjski kraj kroz povijest.

- * Naklada P.I.P. Pavičić predstavila je 29. listopada 2001. knjigu Hrvoja Matkovića i Drage Trumbetaša *Mala ilustrirana hrvatska povijest* u Društvu hrvatskih književnika u Zagrebu. Knjigu su predstavili dr. Dragutin Pavličević, dr. Igor Zidić i Josip Pavičić.
- * Predstavljanje knjige Agostina Casarolija *Mučeništvo strpljivosti. Sveta Stolica i komunističke zemlje 1963.-1989.*, u izdanju Kršćanske sadašnjosti, održano je 30. listopada 2001. u dvorani Tribine grada Zagreba. O knjizi su opširno govorili Bonaventura Duda, Vjekoslav Cvrle i Vladimir Stanković.
- * U Koprivnici su 30. listopada 2001. predstavljene dvije vrijedne knjige iz istraživačkog projekta "Građa za povijest Koprivnice". Prva knjiga *Bibliographia Podraviana - Izbor iz literature o Podravini* zajednički je rad dr. Dragutina Feletara i Hrvoja Petrića. U knjizi se pojavljuje skoro 3000 naslova vezanih uz povijest podravskog područja. To je djelo promovirala dr. Mira Kolar. Drugu knjigu *U žrvnju državnog terora i ustaškog terorizma* napisao je poznati novinar Željko Krušelj. O knjizi su govorili dekan zagrebačkog Filozofskog fakulteta dr. Neven Budak i ravnatelj Hrvatske radiotelevizije Mirko Galić.
- * Povijesno društvo Koprivnica i Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti - sekcija za ekonomsku povijest priredila je 31. listopada 2001. znanstveni skup *Koprivnica i Podravina na razmeđu prosvjetiteljstva i romantizma - kraj 18. i početak 19. stoljeća*. Na skupu su izlagali: Mira Kolar "Svilarstvo Podravine", Dragutin Feletar "Razvoj školstva i prosvjete", Mirela Slukan Altić "Hidroregulacija Drove i njezini utjecaji na razvoj Podravine", Hrvoja Petrić "Utjecaj rijeke Drove na prostorni raspored i migracije stanovništva Podravine u 18. i prvoj polovici 19. stoljeća", Željko Holjevac "Gospodarske i socijalne prilike u Koprivnici i okolici prema popisu iz 1828. godine", Draženka Jalšić Ernečić "Urbanizam slob. i kr. grada Koprivnice od 1750. do 1850." i Dražen Ernečić "Obrti i cehovi u Koprivnici i Podravini od 1750. do 1850. godine".
- * Početkom studenoga 2001. dodjeljene su stalne godišnje nagrade "Josip Juraj Strossmayer" autorima i djelima objavljenima u prošloj godini. Osnivač nagrade je Zagrebački velesajam, a pokrovitelj Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Za najuspješnije znanstveno djelo na hrvatskom jeziku - područje društvene znanosti - proglašena je knjiga prof. dr. Mirjane Gross *Izorno pravaštvo*. Na području humanističkih znanosti nagradu je dobila skupina autora s knjigom *Hrvati i Karolinzi*. U kategoriji najuspješnijih izdavačkih pothvata

nagrađeni su za društvene znanosti Povijesni muzej Istre za djelo prof. dr. Mate Križmana *Statut općine pulske* (ur. Davor Mandić), a za humanističke znanosti Matica hrvatska - ogranak u Karlovcu za *Dnevnik Dragojle Jarnević* (ur. Ivan Jurković) te Leksikografski zavod "Miroslav Krleža" i Školska knjiga za Rječnik hrvatskoga jezika urednika Jure Šonje.

- * U Zagrebu je 5. studenoga 2001. održana promocija knjige dr. Ive i Slavka Goldsteina *Holokaust u Zagrebu*. O knjizi su govorili recenzentica dr. Mirjana Gross, dekan zagrebačkog Filozofskog fakulteta dr. Neven Budak i uzvanici iz političkog i javnog života.
- * Zavod za Hrvatsku povijest Odsjeka za povijest i Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu priredili su 5. studenoga znanstveni kolokvij "*Kraljevstvo Slavena*" *Mavra Orbinija. (Re)produkcijски okviri i recepcijski horizonti u četiristoljetnom trajanju*. U radu kolokvija sudjelovali su: dr. Stjepan Ćosić, prof. dr. Sima Ćirković, akademik Franjo Šanjek, prof. dr. Bruna Kuntić Makvić, dr. Mirjana Matijević-Sokol, dr. Darja Mihelić, prof. dr. Petar Korunić, prof. Snježana Husić, dr. Sándor Bene, mr. Zrinka Blažević i prof. dr. Drago Rokсандić.
- * U Zagrebu je održan 7. i 8. studenoga 2001. međunarodni simpozij o kardinalu Franji Šeperu u povodu 20. obljetnice smrti. Organizatori dvodnevnog skupa bili su Nadbiskupija zagrebačka i Kongregacija za nauk vjere iz Rima. Uvodno predavanje održao je kardinal Joseph Ratzinger, pročelnik Kongregacije za nauk vjere, pod naslovom "Kardinal Franjo Šeper kao prefekt Svete kongregacije za nauk vjere". Kardinal Ratzinger naslijedio je 1981. kardinala Šepera na mjestu pročelnika Kongregacije. Od stranih izlagača još su nastupili mons. Tarcisio Bertone s temom "Kardinal Franjo Šeper kao predsjednik Međunarodne teološke komisije i Papinske biblijske komisije", dr. Amiel Shomrony je nastupio s izlaganjem "Odnosi Katoličke crkve u Hrvatskoj i Židova u vrijeme i nakon II. svjetskog rata", a brat Richard "Kardinal Franjo Šeper i Zajednica Taizé". Svi ostali, brojni sudionici istaknuli su značaj Šepera za razvoj Katoličke crkve i vjerskog života u hrvatskom društvu. Skup je okončan okruglim stolom.
- * Otvorena je 8. studenoga 2001. izložba *Stoljeće hrvatske knjige u iseljeništvu 1900.-2000.* u organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Međunarodnog centra za usluge u kulturi. Izložbu su otvorili predsjednik Upravnog odbora Hrvatske matice iseljenika Jakša Kušan i autor izložbe Branko Hanž. Izložba je popraćena programima. Izdajamo program "O hrvatskoj književnosti u iseljeništvu" u kojemu su putem video konferencije, koju je uz tehničku podršku CARNET-a vodio Anđelko Novaković, sudjelovali prof. mr. Luka Budak iz Sydneya i prof. dr. Vinko Grubišić iz Ontarija.

- * Dr. Alexander Buczynski iz Hrvatskog instituta za povijest održao je 8. studenoga 2001. u Teatru ITD predavanje "Kolonijalna prošlost i društvene različitosti u Nizozemskoj" u sklopu sadržajnog programa "Dana Nizozemske". Riječ je o skupu koje je organiziralo Udruženje Zdravo društvo Multikultura, uz podršku Ureda za kulturu grada Zagreba te Ministarstava kulture Hrvatske i Nizozemske. Buczynski je pred neobično brojnom, mladom i znatizeljnom publikom za predavanje o povijesti na prikladan način predstavio postanak i razvoj kolonijalne Nizozemske te istaknuo sve osobine društvenog pluralizma tamošnjeg društva. "Dani Nizozemske" održani su još 9. XI. u Rijeci, a slijedećeg dana u Sisku.
- * Kulturni centar pri veleposlanstvu Islamske republike Iran i Društvo za proučavanje podrijetla Hrvata organizirali su u Zagrebu 9. studenoga 2001. Treći međunarodni simpozij "Staroiransko podrijetlo Hrvata". Na simpoziju su izneseni najnoviji rezultati istraživanja društva.
- * Od 9. do 11. studenoga 2001. održan je Drugi međunarodni seminar Nijemci sjeverozapadne Hrvatske. Predavači su bili dr. Vladimir Geiger s Hrvatskog instituta za povijest "Položaj Austrijanaca u Hrvatskoj (Jugoslaviji) od 1945. do 1965.", Ludwig Bauer "Kultura i kulturni kao označitelji identiteta", dr. Alojz Jembrih "Recepcija njemačke dječje književnosti u središnjoj Hrvatskoj", dr. Mira Kolar "Nijemci, Hrvati i Slovaci kao pokućarci (torbari) u jugoistočnoj Europi" te Ingo Schneider iz Innsbrucka "Moja sjećanja uz istraživanja u selu Pári". Zadnjeg dana seminara održana je "Radionica: učiti slušati: kako ispriopovijedati svoje životno sjećanje" pod vodstvom dr. Suzane Leček. Seminar je organizirala zajednica Nijemaca u Hrvatskoj-Zagreb uz sponzorstvo Austrijskog kulturnog foruma i Veleposlanstva Republike Austrije u Zagrebu.
- * Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu održana je 12. studenoga 2001. tribina "Lokalna historija na višegraničnim područjima u dugom trajanju" u povodu izlaska knjige Hrvoja Petrića *Općina i župa Drnje - povijesno-geografska monografija*. Djelo su predstavili dr. Mira Kolar i dr. Dragutin Feletar, koji je ujedno i nakladnik knjige.
- * Kršćanska sadašnjost predstavila je 14. studenoga 2001. knjigu Franje Emanuela Hoška *Franjevci i poslanje crkve u kontinentalnoj Hrvatskoj*. Knjigu su predstavili dr. Josip Baloban i dr. Milan (c)imuno- vić.
- * Hrvatski povijesni muzej otvorio je 15. studenoga izložbu *Balkanske i orijentalne puške s priborom* - Iz zbirke Hrvatskog povijesnog muzeja.
- * Hrvatska dominikanska provincija i Institut za crkvenu povijest KBF-a Sveučilišta u Zagrebu organizirali su 15. studenoga 2001. znanstveni kolokvij u povodu *Godine b. Augustina Kažotića*. U radu

kolokvija sudjelovali su akademik Tomislav Raukar, mr. Zdravka Jelaska, dr. Ante Gulin, prof. dr. Ivan Šaško, prof. Zdravko Gavran i dr. Zlatko Matijević.

- * Dana 16. studenoga 2001. održana je u Državnom arhivu u Zagrebu promocija za istraživače vrlo korisne knjige - inventara *Poglavarstvo slobodnog kraljevskog grada Zagreba* autora Mate Grabara. Autor je stručno opisao fond Poglavarstva u razdoblju od Zlatne bule do polovice 19. stoljeća. Knjizi je priložen poseban otisak u boji isprave kralja Maksimilijana II. iz 1569. kojom se građanima slobodnog kraljevskog grada Zagreba daje pravo održavanja Cvjetnog sajma i potvrđuje održavanje Markovog i Margaretskog sajma.
- * U Zagrebu je 17. studenoga 2001. održan 4. stručno-znanstveni skup o Vukovaru pod naslovom *Vukovar '91 - deset godina poslije. Međunarodni odjeci Vukovara '91*. U radu skupa sudjelovali su Janusz Bugajski, Martin Bell, Zlatko Karač, Ivan Čizmić, Dražen Živić, Josip Jurčević, fra Ante Vučković i fra Božo Vučković. Organizator skupa bio je Institut društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba.

Pozivamo čitatelje i kolege da nas obavještavaju o događajima, programima, novim knjigama ili člancima kako bismo obogatili naš obavještajni dio.